



NOTAT: Rapport om kemiske eksponeringer og hjertekar-sygdom fra Nordisk Ekspertgruppe om Grænseværdier

Nordisk Ekspertgruppe for kriteriedokumentation om kemikaliers helbredsrisiko (NEG) har netop udgivet en rapport om kemiske eksponeringers betydning for udvikling af hjertekar-sygdomme. NEG er sammensat af videnskabelige eksperter fra de nordiske lande (Danmark, Finland, Norge og Sverige) og har til opgave at udarbejde et videnskabeligt helbredsaseret grundlag til brug for de nordiske myndigheders arbejde med grænseværdier. NEG er hovedsageligt finansieret af det svenske Arbetsmiljöverket og det norske Arbeids- og Sosialdepartementet.

Rapporten gennemgår og evaluerer den videnskabelige litteratur for sammenhængen mellem arbejdsmiljømæssig eksponering for kemikalier og procesgenererede eksponeringer og hjertekar-sygdom. Kemiske stoffer, industrier eller arbejdsprocesser kategoriseres i fire grupper i forhold til, hvor stærkt det forskningsmæssige grundlag vurderes for en sammenhæng mellem eksponering og hjertekar-sygdom.

Rapporten vurderer risiko for hjertekar-sygdom ved udsættelsen for en række kemiske stoffer ved at sammenligne effektniveauer med gældende grænseværdier i EU og i de nordiske lande. Der peges på en række stoffer, som allerede i dag er omfattende reguleret, og nogle af dem indgår allerede i NFA's og AT's igangværende taskforce-arbejde med evt. revurdering af grænseværdier. Endvidere skal det bemærkes, at grænseværdier ikke blot fastsættes på baggrund af helbredsaserede effekter, men at der også inddrages økonomiske og tekniske aspekter. Når en grænseværdi er fastsat med udgangspunkt i en risiko for kræft, vil den formodentlig også beskytte mod hjertekar-sygdomme.

For syv stoffer samt svejsegasser og forbrændingsgenererede partikler blev der fundet indikation for øget risiko for hjertekar-sygdom ved niveauer tæt på eller under de nuværende grænseværdier i EU og de nordiske lande. NEG-rapporten konkluderer, at det bør overvejes at revurdere de nordiske landes og EU's grænseværdier for følgende stoffer: asbest, bly, carbondisulfid, kulilte, cadmium og dichlormethan, krystallinsk silika.

Ifølge rapporten er der indikation på, at følgende stoffer/udsættelser vil kunne medføre udvikling af hjertekar-sygdomme ved niveauer tæt på eller under gældende grænseværdier i de nordiske lande og EU. Af tabellen fremgår de danske grænseværdier og status på disse. Det skal bemærkes, at en grænseværdi fastsættes ud fra en daglig udsættelse gennem 40 år, 8 timer dagligt og uden brug af værnemidler så som ventilation og åndedrætsværn.

Stof/udsættelse	Dansk grænseværdi	Bemærkninger:
Forbrændings-genererede partikler	Der er mange typer forbrændingspartikler, men ikke dansk grænseværdi.	Arbejdstilsynet (AT) har indkaldt arbejdsmarkedets parter mhp. at drøfte fastsættelse af en dansk grænseværdi for dieselpartikler.
Respirabelt krystallinsk silica	Ja	NFA forventer at færdiggøre et helhedsbaseret dokumentationsgrundlag for grænseværdien i efteråret.
Kadmium	Ja (luftkoncentration)	NEG's vurdering er foretaget på baggrund af biologisk grænseværdi (målinger af indhold i blodet). I Danmark er der ikke fastlagt en biologisk grænseværdi for kadmium, idet påvirkningen i arbejdsmiljøet er reguleret via grænseværdier for luftkoncentrationen.
Bly	Ja (inklusive biologisk grænseværdi)	Niveauet for indikation for øget risiko for hjertekarsygdomme er ca. 3 gange mindre end nuværende danske biologiske grænseværdi. Bly indgår i NFA og AT's taskforce om gennemgang og evt. revurdering af grænseværdier.
Svejsesøg	Grænseværdier for forskellige svejseprocesser	Niveauet for indikation for øget risiko for hjertekarsygdomme er fundet til at være på niveau med de danske grænseværdier for svejsning og under de nordiske for uorganisk støv.
Asbest	Ja	AT har indkaldt arbejdsmarkedets parter mhp. drøftelser om en evt. skærpet dansk grænseværdi. Første møde afholdt i juni 2020.
Carbondisulfid	Ja	Niveauet for indikation for øget risiko for hjertekarsygdomme er fundet til at være på niveau med

		EU's og de nordiske landes grænseværdier.
Diklormetan	Ja	Niveauet for indikation for øget risiko for hjertekarsygdomme er fundet til at være på niveau med EU's og de nordiske landes grænseværdier.
Carbonmonooxid	Ja (luftkoncentration)	NEG's vurdering er foretaget på baggrund af biologisk grænseværdi (målinger af indhold i blodet). I Danmark er der ikke fastlagt en biologisk grænseværdi for carbonmonooxid, idet påvirkningen i arbejdsmiljøet er reguleret via grænseværdier for luftkoncentrationen.

I det igangværende arbejde med at revurdere de danske grænseværdier har NFA udarbejdet et helhedsbaseret dokumentationsgrundlag for grænseværdierne for asbest og dieselpartikler, og NFA er i gang med at udarbejde et helhedsbaseret dokumentationsgrundlag for grænseværdien for respirabelt kvarts, som er én type krystallinsk silika. Resultaterne i NEG's rapport vil blive inddraget i det videre arbejde i AT's og NFA's taskforce med henblik på at vurdere, om der er behov for at revurdere grænseværdien af de øvrige stoffer og udsættelser.